

Referens: Mia Ahlgren

Sundbyberg 2016-03-18

Hans Dahlgren
Statssekreterare för utrikes-
och EU-frågor

Synpunkter på Europa 2020-strategin

Handikappförbunden är en samarbetsorganisation för 39 funktionshinderförbund som tillsammans representerar ca 400 000 människor. Vårt mål är ett samhälle för alla. Vårt intressepolitiska arbete grundar sig på mänskliga rättigheter. Vi är medlemmar i European Disability Forum, EDF.

Handikappförbundens deltog i samrådsmöte om Europa 2020-strategin den 24 februari 2015. Vi är tacksamma för möjligheten att lämna skriftliga synpunkter.

Sammanfattning

Handikappförbunden kan bidra med perspektiv från befolkningen som är överrepresenterad i områden med störst utmaningar för att nå mål om inkludering och hållbarhet. Vi kan ofta identifiera problemen som uppstår i "mellanrummen" mellan olika politiska beslut. Kunskapen från civilsamhället saknas ofta på systemnivå.

Vi kan även bidra till forskning, innovationer, expertis från standardisering och arbete med indikatorer för uppföljning.

Synergier genom strategier som samverkar

Såväl EU2020¹ på europainivå och nationellt, som FN:s Agenda 2020² sätter fokus på inkludering och hållbarhet³. Det är fokus på flera områden som särskilt berör våra medlemmar - kvalitet i skola och utbildning, arbete och sysselsättning, inkomstskillnader och tillgång till inkluderande bostadsområden. Frågor som inte lyfts i EU2020 men i Agenda 2030 rör tillgång till transporter, kollektivtrafik, byggd miljö förutom bostäder, information- och kommunikation, inklusive

¹ Smart och hållbar ekonomi för alla EU 2020
http://ec.europa.eu/europe2020/index_sv.htm

² Kristina Persson betonade inkludering i lanseringen av Agenda 2030 i Sverige
<http://www.regeringskansliet.se/regerings-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>

³ <http://www.regeringen.se/regerings-politik/hallbar-utvecklingspolitik/sveriges-politik-for-global-utveckling/>

IKT samt jämlik hälso- och sjukvård. Hållbar utveckling måste utgå från människor olika behov, inte utifrån segregering planering för olika "grupper". Parallellt pågår arbete med ny funktionshinderstrategi både inom EU och i Sverige.

I Stefan Löfvéns regeringsförklaring 2014 finns ett tydligt fokus på mänskliga rättigheter. Rättighetsperspektivet måste genomsyra politiken såväl internationellt som nationellt samt inom EU.

Handikappförbundens roll

Minst 20 procent av befolkningen med en funktionsnedsättning finns i alla delar av samhället, men är överrepresenterade i de sammanhang där utmaningarna är som störst. Det finns en samlad kunskap om hinder för inkludering och idéer till lösningar i våra förbund som sällan kommer in i beslutsprocesser. Det handla om kunskap som rör tillgång till utbildning, arbete, hälsa, miljöer och transporter, IT samt ekonomisk utsatthet, kvalitetssäkrade socialförsäkringssystem och delaktighet i demokratiska processer.

Handikappförbunden samarbetar aktivt med europeiska organisationer som representerar 80 miljoner européer med funktionsnedsättning, 150 miljoner äldre personer, samt konsumenter och arbetstagare. På internationell nivå är International Disability Alliance oerhört aktiva i utvecklingen av Agenda 2030. Vi vill gärna bidra nationellt men kommer sällan till tals i offentlig planering som rör övergripande systemfrågor. Vi får fortfarande höra att vi hör hemma på Socialdepartementet av vissa statsråd.

Sedan 2011 är vi aktiva inom standardisering kopplat till upphandling, tillgänglighet, universell utformning med mera och medverkar aktivt i EU:s mandaterade arbete på området men också som experter på internationell nivå, till exempel i ISO 20400 Hållbar upphandling, där även OECD och FN har lämnat synpunkter.

Mänskliga rättigheter, universal design och delaktighet

Huvudbudskapet från funktionshinderorganisationer i Agenda 2030⁴ är att arbeta utifrån en tvåspårsmodell – att både "mainstreama" universal design i målen och aktivt arbeta med ökad "empowerment" och delaktighet till funktionshinderorganisationer.

Ett facit för alla stater är konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som såväl EU som Sverige har

⁴ Synpunkter från civilsamhället november 2015, Se sista sidan.

<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/9117Synthesis%20of%20Major%20Groups2.pdf>

undertecknat, i synnerhet i den allmänna kommentar om tillgänglighet som håller på att översättas till svenska som beskriver staternas åtaganden.

Universal design utgår visionen om ett samhälle för alla där miljöer, produkter och tjänster utformas utifrån vetskapen att människor är olika och har olika förutsättningar, och att dessa för samma person varierar över tid och med olika situationer. Det handlar om att planera samhället genom medskapande processer för ökad delaktighet och inkludering. Det omfattar alltså människor i olika åldrar, med olika etnisk, språklig och kulturell bakgrund, funktionsförmåga, sexuell läggning osv.

Universal design rör alltså de sakområden som lyfts fram i såväl EU2020 som i Agenda 2030; utbildning, arbete, bostäder (stadsbyggnad inklusive service, transporter etc), inkomstskillnader samt hälsa, i synnerhet psykisk hälsa där Sverige har stora utmaningar som inte uttalas tydligt i EU2020, men i kritik från FN.

Konkreta bidrag till genomförande av EU2020

Vi vill medverka till att Sverige driver på EU i riktning mot synergier med genomförandet av Agenda 2030 och med utgångspunkten att säkerställa mänskliga rättigheter och med universell utformning som metod. Viktiga områden är tillgång till utbildning, arbete, hälsa och publika miljöer såväl fysiska som digitala.

I det svenska genomförandet behöver det offentliga bli betydligt bättre på att inkludera oss i civilsamhället på systemnivå i beslut. Det är en viktig del av Agenda 2030. Vi kan bidra med underlag för upplägg som bygger på samordnade internationella strategier. Inte bara sitta vid bordet, utan också få reell möjlighet att påverka.

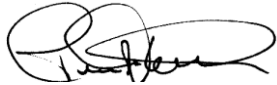
Vi är aktiva som experter i internationell standardisering som rör krav på tillgänglighet samt riktlinjer för organisationer att upphandla och utveckla processer för att säkerställa universal design av produkter, tjänster och system inom alla områden.

Några exempel på vad vi kan bidra med:

- Kunskap om hinder i samhället och idéer till lösningar till exempel som rör digitalisering.
- Expertis via internationell standardisering om t ex hållbar upphandling och krav i upphandling.
- Indikatorer för hållbarhetsmål – särskilt de som rör arbete, utbildning, hållbara städer.

- Bidrag till innovation och forskning t ex medlemsförbund som bidrar till forskning om digitalisering, tillgängliga medier och sociala innovationer mm.
- Underlag för ställningstagande i EU-politiska frågor.

Med vänliga hälsningar

Pelle Kölhed

Vice ordförande

Handikappförbunden